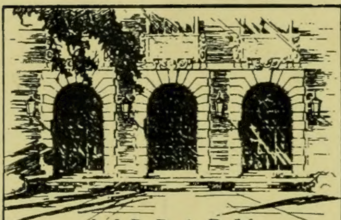
P. Werlöes.
Danske Emblemata.
Kbhvn. 1732.

Dend første Part
Af
Adskillige Danske
EMBLEMATA,
Med sine hosføyede Moralia,

Samlede

Til Tiids-Fordriv

For det

Danske Sprogs Elskere.

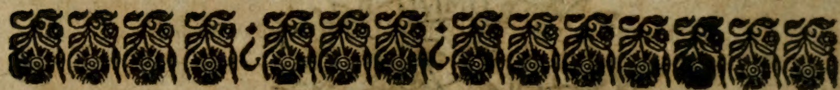
Af

Peter Werlöes.

KJØBENHAVN, Trykt udi H. K. Majests. priv. Bogtrykkerie, 1732.

Imprimatur,

L. HOLBERG.

Høy-ædle og Velbaarne

Diderich Sechmann,

Hands Kongl. Majests. til Dannemark og Norge, &c. Høyt-betroede Justitz-Raad, Assessor og Justitz-Secretaire i Høyeste Ræt

Min gunstige Patron og Velyndere.

Dend første Omsorg bør dend første Tak: Dend første Frugt tilkommer Træets Eyermand; Saaledes tilholder og saa min Skyldighed at insinuere Hr. Justitz-Raad dette første mine Spare-Timers Arbeyde, som Den Første, der lod see saa stoer Godhed imod mig, da jeg kom til Academiet, og siden stedse har givet mangfoldige Prøver paa dend samme, hvis Continuation jeg og u-afladelig vil udbede for den, som næst ald selv behagelig Lyksalighed at til-ønske, lever med allerydmygste Devotion:

Høy-ædle og Velbr. Hr. Justitz-Raads

underdanigste Tienere

Kiøbenh. d. 1 Martii Anno 1732.

Peter Werloes.

 Det

Det Danske Sprogs Elskere !

Aand finder i adskillige andre Sprog Emblemata i hobe-tal at være udgangne, af hvilke mangfoldige (endskiøndt de af deres egne Patrioter opløftes til Skyerne med Berømmelse) ikke har det allermindste Moralsk i sig, der dog bør være hos et Emblema; Ja jeg har seet een fuldkommen Bog med smukke Billeder (hvilket ikke kand skee af mig, saasom Bekostningen her er meere kostbar, end paa de Stæder) der ikke har handlet om andet, end Kierligheds Sager, hvilke foruden det, at de ikke engang belønner U-magen med Igiennem-Læsningen, ere skadelige for de fleeste, de bliver incommoderede med slige forargelige Bøgger, og kand med føye kaldes: Vastum nihil. Det er: **Et stort slet intet.** Men i vort Danske Sprog er lidet eller intet af dette slags kommet for Lyset, da dog et kort Emblema, geleydet af sit smukke Morale, kand opvække hos en fornuftig Læsere stoer Eftertænksomhed. Dertil har jeg fornemmelig hørt denne Aarsag. Det er ikke saa behageligt at læse saadanne Ting paa vort Danske Maal. Men siden vor berømmelige Danske Historicus og Patriot i vore Tider iblandt sine Ting har beviist, dette at være nærmeste Gienvey til vort Sprogs Foragt, at naar vi selv foragte det, andre da med Billighed træder det under Fødderne, tillige har hand og forestillet, at der i vort Danske Sprog kand giøres lige saa gode Sager, som i alle andre, vil jeg ikke tale derom, alleniste ønske, at enhver vilde agte sin Moders Maal saa høyt, som hand, da fik mand i stæden for Viiser adskillige andre Ting, der tiente til Nytte. Maatte da disse faa Ting, mine Spare-Timers Arbeyde, blive vel optagne af nogle vel-dømmende Patrioter, skal det opmuntre mig til at lade Resten af samme, saavel som meere, vort Danske Sprog til Tieniste, udløbe. At dette ikke kand behage alle, veed jeg tilfulde, efterdi alle ikke finder Behag i et og det samme, og derfore holder mig til Theognidis Ord:

Nullus hominum neq; fuit, neq; erit, qvi omnibus placens descendit ad Plutonem; Neq; enim, qvi mortalibus & immortalibus imperat, Jupiter Saturnius, hominibus omnibus placere potest. Qvomodo igitur ego, qvi mortalis sum, & Matre satus mortali, prudentiâ Jovem superare possum?

Jeg er imidlertiid enhver til ald Skyldighed een forbunden Tiener

Kiøbenhavn den 1 Martii Aar 1732.

PETER WERLØES.

No. 1. Kongens Ære.

Over en Elephant, som drager for Kongens Vogn.

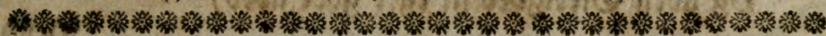
DEnd stærke Elephant, hvis Ryg er vandt at bære
Casteller, og at gaae til Fældten med sin Mand,
Har lagt Castellet af, begynder saa at lære,
Hvorledes Kongens Vogn bør gaae paa Fredens Land.
Lyksaligt er det Folk/ hvis Bæster er saa kiønne/
At de kand skiønne paa/ hvad Ondt der følger Krig,
Giv! Folket vilde kun, som Dyr, paa Freden skiønne,
Da blev i Marken ey saa mange lagt i Liig.

No. 2. Souverain Regiering.

Over tvende Sole.

Det hvalte Himmel=Loft ey tvende Sole lider/
Som GUd er selv kun een, en Verden, saa en Soel,
Saa aldting viser, at det mod Naturen strider,
Et Rige Tvende har, der klæder Konge=Stoel.

No. Ef=

No. 3. Eftertænksomhed.

Over tvende Krukker, som falder i Vandet.

Den stridig Bølge-Fart snap eengang tvende Krukker/
Den ene af Metal/ den anden var af Leer/
Hvorpaa den første sig med Vink til sidste bukker:
Kom, lad os følges ad/ at os ey værre skeer.
Ney, svarte denne strax/ hvad nytter mig dit Følge?
J dette Compagnie jeg tager ingen Deel,
Thi stødes du paa mig, og jeg udaf een Bølge
Paa dig, jeg slaes i toe, og du blir aldtiid heel.
Hvor klog er ikke da dend Mand, der aldrig plukker
Et Kirse-bær af Træe med større Overmand/
Hvad Fordeel der er ved/ kand sees af disse Krukker,
Det gaae, hvordan det vil, hand neppe holder Stand.

No. 4. Fornøyet Fattigdom.

Over een fattig Schythier.

Her staaer en fattig Mand, som boer ved Schytisk Vande,
Og lever stedse i een u-ophørlig Kuld,
Hand skiøtter ey om Guld, ey Bacchi Druers Kande,
Men sover meget sødt/ skiøndt paa den bare Muld.
Har hand et loyet Skind/ Diogenes i Tønden
Sov ikke nær saa sødt, som denne hos sin Brud/
Hand agter ingen Vind fra Østen eller Sønden,
Hand frygter ingen Tyv, men dyrker kun sin Gud.
Var hver saa vel tilfreds, som denne usle Bunde,
Og uden Gierighed sit eget gode nøed,

Dend

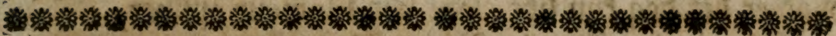
Dend første Adams Stand mand næsten ligne kunde/
Der var fornøyet med at have daglig Brød.

No. 5. U-tidig Foretagende.

Over een Hund, som goer ad Maanen.

En Hund om Natten saae dend klare Maane tindre/
Og tog/ som af et Speyl, sin Skygge, for en Hund,
Hand bieffed ad dends Løb, men icke destomindre
Blev Maanen i sin Kreds aldt lige Circel-rund.
Saa bieffer mangen Gang den eene mod den anden,
Hvis Lyckes fulde Skib kand gaae for bedre Seyl,
Men denne vackre Kunst har de nok lært af Fanden,
Der bieffede mod GUd, skiøndt Facit slog ham feyl.

No. 6. Afmægtighed.

Over de smaa Fiske.

En Ørret passer paa smaa Fiske midt i Vandet/
Paa det de op ad ey fra hende frie skal gaae,
Men der Rov-Fuglen er, som sniger sig fra Landet,
Kand da Afmægtighed et frie Stæd icke faae?

No. 7. Det rareste Arve-Gods.

Over een Liig-Kiste, som bærer paa dend eene Ende et Vandfad med sit Haand-Klæde/ paa dend anden Ende et reent Glas-Vand.

Det

Det beste Monument, som bør een Arving glæde,
Paa denne Kistes Laag mand rigtig læse kand,
Hvis eene Ende bær et Vandfad med sit Klæde,
Den anden har tilSkildt et reent og fuldt GlasVand.
Een dydig Søn kand ey en bedre Arv tilfalde/
End denne: At der om hands Fader siges saa:
Hands Omgang ærlig var/ hand Rætten aldrig qvalde/
Fornuftens Guldvægt var hands Tale veyet paa.

✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻

No. 8. Det er lidet, som fornøyer.

Over tvende, der fløyter for en Koe, som dantzer.

See! Tvende Fæe staar hos et andet Fæe, og piver,
J dette Narrerie ald deres Glæde er,
Hvad er det dog kun lidt, som vor Homeur opliver,
Men dette viser os: Vi ere Mennisker.

✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻

No. 9. De 4re Aarets Tider.

Fuglene Menniskernes Lære-Mestere.

Bogfinkken siger os, naar Vinteren skal komme,
Sig Svalen finder ind, naar Foraar stunder til,
Naar Sommer er forbi/ er Gøgens Tiid og omme,
Ja Sneppen længer ey med Høsten bie vil.
See! hvor den vilde Fugl saa Regel-rigtig rammer
At komme, og at gaae/ ræt som med nøye Fliid;
Hvor er det fat med Folk, der af Fornuften brammer,
Og passer dog ey paa dend u-vurdeerlig Tiid?

✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻✻

No. 10.

No. 10. Verdens Natur.

I Heracliti Graad og Democriti Latter.

Mon Heraclitus har Beviis til sine Taare/
Hvis Øye stedse gav en hyppig Græde-Flod?
Kand vel Democritus beskyldes for een Daare,
Der uden Ophold i een æwig Latter stod?
Betænk! den første græd, som kiendte Verdens Lyder,
At intet findes reent for syndig Slaverie.
Dend sidste loe deraf, at det, mand kalder Dyder,
Er ofte andet ey end idel Narrerie.
Du, som een Christen / selv i aldt bør holde Maade,
Lær dog af disse Toe at græde og at lee,
Grin ey, som Abekat, ved Synd for skiden Baade,
Og græd ey altiid med hver Hykler, du kand see.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 11. Foragt ey en ringe Fiende.

Trætte imellem een Ørn og een Torbist.

Een Ørn fik engang en Torbist til sin Fiende/
Skiøndt denne har mod hin kun gandske liden Krop,
Var Magten ikkun svag, med Kunst den vilde vinde,
Blandt Ørnens Feyre saa til Reeden sneeg sig op.
Slog Æggene i toe, og hindred Ørnens Stamme,
Fik hævnet meer end nok den sig paaførte Spot.
Frygt mindste Fiendes Magt, den u-formerkt kand ramme/
En ringe Svend har før brudt need sin Herres Slot.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 12. Freds-Tegn.

Over en Storm-Hat, som er blevet til en Biekube.

Besee en Stormhat, Soldaten fordum førte,
Af mange Fienders Blod hand tidt har været rød,
Da Freden sluttet blev, den Bierne tilhørte,
Og mangen Honnings-Taar af samme siden flød.
Lad krige, hver, som vil, og bruge Kæmpe-Hætter,
Vi heller ønsker os den u-skatteerlig Fred;
Lad Bien have Huus de Vinter-kaalde Nætter
I hver en Storm-Hat. GUd! Lad Freden blive ved.

No. 13. Freds Nytte.

Over Iis-Fuglen.

Tag skiønne tykke Ax, bind tynde vakre Krandse,
Om dem i Kiæde-gang du Viin-træe-Qviste snoe,
Af dem i stille Veyr een Iis-Fugl bygger Skandse,
Og legger Unger ud i Glæde, Fred og Roe.
Saa lever hver og een fornøyet i sin Reede
Af Korn, Viin og Most i Fredens ædle Tiid,
Naar Landets Første kand een roelig Iis-fugl heede,
Der for sin Undersaat seer til med nøye Fliid.

No. 14. Skadelig Cuur.

Over toe alt for selv-kloge Læger.

Toe Læger om et Been var kommen i een Trætte,
De sagde: Det var brudt. Det neppe var af Leed;
Men førend dend Dispur' om Skaden slap til rætte,
De Patientens Been i tvende stykker sleed.

See!

See! her er Frugten af at bruge mange Læger/
Flye derfor det slags Folk saa længe, som du kand,
Om Nøden endelig at søge dem bevæger,
Saa brug dog ikkun een/ men een, som har Forstand.

No. 15. Livets Forfængelighed.

Over een liden Dreng, som blæser Bobler af et Rør.

See! hvor dend liden Dreng kand Boblen hastig blæse
Igiennem dette Rør i Luften sagte hen,
Men farer mindste Vind paa dend udaf hands Næse,
Er Boblen brækket/ og forsvinder strax igien.
Hvad er vor Liv? Een Vind/ een Boble, som paa Vandet
Opblæses i een hast udi det stille Vær,
Ved mindste Vinde=Suus, der sniger sig fra Landet/
Gaar Boblen sønder, og er ikke meere der.

No. 16. Søg ikke efter for høye Ting.

Over Prometheus, som stial Ild fra Guderne, og blæste Aand i Menniskerne med, hvorfore hand i Lænker ligger paa Bierget Caucaso, og slides af een Ørn.

Der ligger hand een skiøn, paa Bierget ævig hænger,
(Prometheus meener jeg) og stedse slides maae,
Som laante Ilden med forbudne staalne Tænger,
Hvoraf hand skabte Folk. Det kom ham dyrt at staae.
Hand ønskte gierne, at hand aldrig havde staalet,
Og ikke sig, som Gud, til Pottemager giordt,

Hand heller havde sig i Stæden kast paa Baalet,
Da hand til Himlen foer at blive noget stort.
Det kun een Fabel er, dog Fablen os vil lære:
Mand skal ey søge at udgrunde store Ting,
Der er alleene Guds, og vi kand læt undvære.
Hvor mange Lærde har ey giordt for høye Spring?

No. 17. Kunstens Nytte.

Fortuna, Lykkens Gudinde paa een Klode,
Hermes, Kunstens Gud, paa en 4kanted Steen.

Hvi har de Gamle sat Fortunam paa een Klode?
Og malet Hermes paa een fire-kanted Steen?
Dend første meente de for Hændelser at raade/
Men Hermes, Kunstens Gud, bør staae paa faste Been.
Fordi Fortuna kand sin Klode hastig vende,
Har Mennisker sig vandt til een og anden Kunst/
Men at det falde skal til een lyksalig Ende,
Mand tiit til Kunsten har fornøden Lykkens Gunst.
Lær derfor/ hvo du est, een Kunst i Ungdoms Dage,
Der kand ernære dig i Alderdom og Nød,
Vil Lykken midlertiid dig selv ved Haanden tage,
Ophøyes du. Hvis ey? Du haver daglig Brød.

No. 18. Een liden Last er Afvey fra Dyden.

Over et Skib, som er vel forsynet, men lider
Skibbrud formedelst een liden U-agtsomhed.

Det allerbeste Skib, som rigtig er forsynet
Med Anker, Seyl og Tov det vel udredes maa/
Men

Men dreyes der ey af for Vindens mindste Lynet,
Med ald sin Ladning kand det snart til Grunde gaae.
Saa har en ringe Last mangfoldig og at sige
Hos dend/ der ellers er i Dyd og Lærdom stoer/
En liden Lyst til Drik/ til Utugt og deslige,
Tør hindre ald dend Dyd/ der i hands Hierte boer.
Drey heel behændig af, om sig een syndig Bane
Indsniger; Thi dit Kar bør stedse holdes reent,
Der findes mange Stød paa Dydens Rende-Bane,
Een U-dyd læres snart, men glemmes meget seent.

No. 19. Dødens visse Komme.

Over moedne Pærer, som falde need.

DEnd Pære, som var moen, fra Træet maatte falde;
Hun kunde et Minut ey længer holde fast,
Lad være/ dend mod Steen og Knorte skulde smalde/
Dend drattede dog ned/ da Pære-stilken brast.
Saa vis er Pærens Fald, saa vis er Dødens Komme/
Skiøndt ingen veed, hvordan, for Tiener eller Drost;
Som du da ikke veed, naar Livets Tiid er omme,
Saa staae, som brav Soldat, bestandig paa din Post.

No. 20. Guds Frygt med Nøysomhed er een stoer Vinding:

Over et Barn, som læser i sin Bog under et Træ, af hvilket en Pære falder ned.

Dend liden Dreng udi sin Bog andægtig læste,
Og tænkte ey paa Frugt, ja intet mindre, end,

Dog just een liden Vind paa Træets Greene blæste/
Som rysted Pæren need/ og glad blev hand ved dend.
Hvor mange findes/ som i dette Fodspor træder?
Blandt tusind neppe een/ der har et roeligt Sind,
Mand stripper hid og did, mand vankelmodig græder,
Vort Anslag bliver dog fuld tidt til idel Vind.
Da tvertimod om Folk alleene sine Veye
Befoel til Himlens GUd med denne liden Pog/
Saa mange Skippund Sorg de ikke fik at eye/
Som de sig læser til i Gierighedens Bog.

No. 21. Frihed er ikke alle tienlig.

Over een Fugl i et Buur, som siunger vel.

Hør Stærens søde Røst, som er i Buret fangen/
Af alle Kræfter den saa hæftig siunge vil,
Det er forunderligt: Dend bedre blev i Sangen/
Da dend i Buuret gik, og satte Frihed til.
Dog ney/ slaae Under bort, tidt Folk af store Gaver,
(Jeg vil gaae dem forbi, der er af mindre Stand,)
Et næsten lige Sind med Stærre-Fuglen haver,
For dem ey Friheds Seel til Nytte skinne kand.

No. 22. Een Veyer-Hane.

Baade i Navnet og Gavnet.

Dend Hane dreyer sig i hast for alle Vinde/
Hand snart mod Øster er, mod Vester, Sønder, Nør,
Mand ney et Øye-blik skal hannem stadig finde/
Nu snurrer den sig fra, nu til, som dend var før.

Een

Een Veyer-hane her du rigtig faar at kiende,
Saa kalder mand jo dend / hvis Sind ustadigt er,
Alleene dend Forskiæl er mellem disse tvende:
Dend første ingen, men dend sidste tien eenhver.

No. 23. Tvende Hunde om et Been.

Det er jo rart at see toe stærke sultne Hunde,
At de forliges vel om et og samme Been,
Heldst er det noget fæt. Saa kand og ingenlunde
Toe Courtisaner vel fordrage sig om een.

No. 24. U-fornøyelighed.

Over een Hund, som har Munden fuld, og dog gøer efter noget, som vises hannem.

See! hvilken slugen Hund / som Flabben burde miste /
Hand er til Næbbet fyldt, har Munden fuld, ja meer:
Af Graadighed hand nær er færdig til at briste /
For hand ey sluge kand aldt det, hands Oye seer.
Nu findes mange, som har slige Hunde-Nykker,
Hvad dennem burde skee / jeg sætter til enhver,
De har af Lykken faaet saa mange fæde Stykker,
Dog bieffer, som een Hund, der meer end graadig er.

No. 25. Straf er ofte nyttig.

Over en Jomfrue, som syer paa Ramme.

Dend nætte Jomfrue-Haand beel artig veed at stikke
I Lærredet, som stivt i Rammen ud er spendt,

Saa

Saa det ved hver et Sting, ja hver een Naale-prikke
Een større Skiønhed faar / til Munsteret er endt.
Saa er det og med Folk / der ofte lidet spendes
Og saares lempelig udaf Guds egen Haand,
De derved u-formærkt igien til HErren vendes /
Saa Siælen Skiønhed faaer ved hver et Sorrigs Baand.

No. 26. Toe skabede Hors paa een Fællede samles gierne.
Over tvende heslige Portraiter.

See! dog, ney see eengang Naturens Mester-stykke,
Det allerdeyligste, Elskværdig Engle-Par,
Dend Brud ey kunde faaet et bedre Brude-Smykke,
Og Lykkens egen Søn den Brudgom rigtig var.
Men Alvor, har du seet (Du maae ey Sandhed svige/
Eet Par seet være ud, end disse grimme Toe/
Der har forliebet sig? Saa finder Liige Liige,
I hvor mand ogsaa sig i Verden hen vil snoe.

No. 27. Troe aldrig din Fiende for vel.
Over een Flue, som flyver ind til en Ederkop.

De Fuer flyver til / og vil ey Agt paagive,
Det koster deres Liv ved Ederkoppens Spind /
De u-afladelig hos Hilden maae forblive,
Naar de først komne er i Spindel-vævet ind.
Dem Ederkoppen veed tilstrækkelig at pine,
Og sue fra dem ud den sidste Draabe-Blod,

Om-

Omskiøndt de giorde end dend ynkeligste Mine,
Hun dog een Flue ey i Evighed forlod.
Dend Flue er et Speyl / og viser med sin Fare /
Mand ey for dristig skal gaae i sin Fiendes Boe,
Thi faaer hand lidet fat, hand nok skal tage vare,
Du slipper ey saa læt af graadig Ulve-Kloe.

❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊

No. 28. Forsom ikke Naadens ædle Tiid.

Over tvende, som af Dievelen bortslæbes, endskiøndt een Musicant stræber at formilde ham med Musiqve.

Dend glubske Dievel af med disse tvende spiller /
Som selv forspillet har dend dyre Naades Kort,
Der hielper ingen Bøn, ey Orpheus søde Triller,
Hand slæber midlertiid med sine Fanger bort.
Brug derfor / mens du kand, dend Naade, som tilbydes,
Udi et Øye-blik kand Bladet blive vendt,
Tænk / at dend visse Told skal til Naturen ydes,
Da Naadens Dør er lukt, naar Livet det er endt.
Dend døve Dievel har i Verden mange Sønner /
Der slægter Fader paa i aldt, end og i Sind,
Faar de een Stackel fat, de skiøtter ingen Bønner,
Men slaar af hannem reent hands Hud / og Haar,
og Skind.

❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊❊

No. 29. Hvo som ikke vil narres, maae ey giore sig selv til Nar.

Over een Nar, som vil slaae sig igiennem een Hob smaa Drenge.

See der, der staar een Nar /ført i sin Narre-Kappe,
Som tænker sig med Magt fra Latter at befrie,
Men naar hand slaer til een, een anden haim vil nappe /
Og dog fremturer hand udi sit Narrerie.
Saa skaaer sig mangen een, som Abe, hvor hand kommer,
Og dog fortørnes ved hver Mine, som hand seer,
Men er du bange for at have hver til Dommer:
Læg Narre-Kappen af, saa spottes du ey meer.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 30. Kunst gaaer for Magt.

Over et Barn, som fanger een Love.

Der skrives, at een Dreng een Løve tog til Fange,
Det er vel noget rart / dog kand det være sandt /
At hand det kunde ved sin Snedighed erlange,
Hvorfor? Fordi hand først for Løvens Øyne bandt.
Mand hos sin Overmand kand ofte det udrætte
Ved smild Behændighed, som gik ey an med Magt,
Dend Lærdom, naar du dend til Ondskab ey vil sætte
For Øyet, er den god at have vel i Agt.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 31. Roms Frihed.

Over Bruti Penge.

Da Cæsar myrdet var, lod Brutus slaae een Penge /
Til Tegn / at Folket var udi sin Frihed sat,
Dends Præg een Kaarde var / og det, som Lære-Drenge
Faar, naar de gives løs / kort sagt: Det var een Hat.
Men, stackels Rom / mand dig først maatte u-frie kalde,
Dend Tiid du mistede din mildeste Monarch,

Dend

Dend Tanke-Frihed kand dog ikke gavne alle,
Hver Stand ved Souverain er som i Noæ Ark.

No. 32. Dend ønskelige Fred.

Over een Smed, som omsmeder adskillige Krigs-Gevæhr til Bonde-Redskab.

Mærk vel: Een artig Syn jeg dig vil forestille:
Dend Smed, hvor sort hand er, mit Sind fornøye kand,
Hand mesterlig har lært vort Land ved det at skille,
Der heel u-roeliggiør hver Mand, hvert Stæd, hver Stand.
Hand Leer / Skiære-kniv, med Plovjern og deslige,
Udsmeder meget snart af Kaarder, Spyd og Skiold,
Saa det / som før har voldt, mand Brødet maatte vige,
Herefter bruges kand til Landets Underhold.
Et herligt Tegn til Fred; Det Syn bør alle glæde /
Og meest den Slave-født fornøyet Bonde-Mand,
Skiøndt hand sig træller træt i ptalted Vadmels Klæde /
Hand sveder dog med Lyst, naar Jorden dyrkes kand.

No. 33. Lykkens Ustadighed.

Over een Fugle-fænger, som lader Fuglen flyve bort af sin Haand.

Dend Fugle-fænger har heel mødig mange Dage
Omstrippet hid og did i Skove / Mark og Krat /
Og givet nøye Agt / at Fuglen vilde tage
Udaf hands lokke-mad, som var i Buret sat.

Dog daarlig Fugle-fangst, sit Ønske hand fuldbragte/
Thi Fuglen u-betænkt fløy i hands Lokke-Buur,
Men strax fløy bort igien, da hand sin Haand udrakte/
Og Tossen intet fik for det, hand laae paa luur.
Hvor mangen ikke har faaet Lykken i sin Lomme?
For hvilken flygtig Fugl hand længe locket har/
Men neppe kand den ind i Buret til ham komme,
Strax har hand glemt sig selv, hvorpaa den Affskeed tar.
Betænk det, hvo du est, som Lykken lit vil føye,
Bliv ved, følg efter stivt/ og hold dig immer nær/
Lad dend ey slippe dig formeget bort af Øye,
Dend Fisk ey fanges læt, som alt i Grunden er.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 34. Pralerie.

Over een Hønne, som kagler for et Æg.

Een Hønne (skiøndt hun tidt i Nælder Ægget giører/)
Forglemmer sielden at forstyrre Folkes Roe/
Hun kagler, skraaler paa/ at alle Naboen hører,
Da dog mand tidt det Æg, hun giorde, ikke saae.
Saa løber mangen Nar, og braldrer Huuse fulde,
Lad være, det hand giør/ er ey til nogens Gavn,
Dog, før det blir bekiendt/ hand bærs det, som een Balde,
Der briste maae i toe, i Haab at faae et Navn.
Men giør du noget got, lad fremmede fremkalde
Din Gierning. EgenRoes skiær andre, som enSaug,
De Lærde Mænd, der til Athenen ziirlig talde/
Fik ey saa megen Roes, som dend, der sad og taug.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 35.

No. 35. Gierighed.

Over een Hund ved een Hoe-stak.

Misundelige Hund, som ey et Straae kand nyde
Af Stakken, som du jelv saa nødig bindes til,
Hvorledes kand det dig saa inderlig fortryde,
At andre sig til Gavn, een Høeviisk tage vil?
Dog hvad, Naturens Drift, men ey Fornuften / siger,
At mod din Herres Bud ey røres maae een Qvist,
Hvorfor du for Gevinst ham ey til Døden sviger,
Beskiemmes ey herved hver daarlig Mammonist?
Der æder sig ey mæt, som Hund, sin Mammon giemmer,
Og passer ikke paa sin Herres Gods, sin Siæl /
Een Jordklimp er hands Gud, for dend hand Himlen glemmer,
Fornuftig, skam dig dog, et Bæst din Ære stiæl.

****

No. 36. Skadelig Hevn-gierighed.

Over een Bie, som mister Livet, i det den stikker med Braadden.

Windskibelige Bie, som alle høyt berømmer,
For du i rætte Tiid din Næring sanke vil,
Mon arrig Vrede og din Ære-Titul sømmer?
At du ved Braaddens Sting dit Liv maae sætte til.
Ey faa, men mange Folk det Brænde-Mærke tegner,
Hvad nytter deres Sved / Aarvaagenhed og Fliid?
Ved Næstens mindste Feyl de af Malice blegner /
Og ofte sætter Liv udi een liden Splid.

Naar dend kun skade faaer, med hvilken de har trætte/
De taaler aldting selv, om det end Døden var.
Kand da u-tiidig Hevn ey gavne meer, end dette?
Forlad det Vrede Sind, du mod din Næste bar.

No. 37. Skam til Takke.

Over een Hønne, som lagde Slange-Æg ud, men blev ihielstungen af Ungerne.

Een giftig Slanges Æg blev funden af een Hønne,
Som kuuret Unger ud eenfoldig, troelig/ vel/
Dend Troeskab glemte ey de Slanger at belønne/
Som strax, de Lyset saae/ stak Hønnen først ihiel.
Dend Slange-Ondskab har desvær! udi de fleeste
For dybe Rødder fæst, de skiønner ey paa got/
For velgiort burde Tak, men derimod det meeste,
Der gives/ er et Sting, hvis ey? Foragt og Spot.

No. 38. Vellystens Ende.

Over een Krams-Fugl, som flyver i Donen.

Det røde Rønne-bær een Krams-fugl gierne tager,
Fordi det skinner smukt, det koste/ hvad det vil.
Men denne lækre Kost til Donen ham bedrager,
Hvor hand til andres Lyst maae Livet sætte til.
Hvor mange Lokke-Bær tør Satan ikke sætte/
Der seer saa rare ud i de forvendtes Sind?
Det gierig Øye kand sig lidet derved mætte/
Men denne lækre Næt før dem i Helved ind.

No. 39.

No. 39. Hofmod.
Over Æsopi Krage.

Een Krage laante sig af Mod en Paafugls Feyre/
Og blandt Paafuglene hofmodig længe gik,
Indtil det blev bekiendt/ de leed det ikke meere,
Men plukket hendes Skind, saa Pragten Ende fik.
Har mangen Tosse ey et Sind med denne Krage/
Der praler udaf det, som ey hands eget er,
Til de, som har Forstand, kand Masqven af ham tage,
Saa bliver hand dend Nar, hand været har og er.

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

No. 40. Uforfalsket Ægte-Kierlighed.
Over Penelope, Ulyßis Gemahl.

Penelope, dend troe Ulyssis Ægte-Mage,
Ulyßis andet Liv, Ulyßis halve Siæl,
Hvorefter mand een Stræg til alle Ting kand tage
Som Kydskheds Grændser naaer, som staar en Qvinde vel.
Hvor vidste hun ey smukt for Courtisan at snakke
Om Dagen, med Promiß at bryde Kydskheds Lov,
Men pyt, hand narret blev, med Skam sig maatte pakke,
Fordi hun vævet op om Natten, da hand sov.
Hvem kand dend rare Dyd tilstrækkelig belønne,
Med Roes at løfte op til Skyen hands Navn,
Saalænge der er een/ som kand paa Dyden skiønne,
Skal Ceder tage dig, Penelope, i Favn.
Giv! Du kun var i Priis hos hver een Ægte-Qvinde/
Da gik det bedre til hos mange, end det giør/

Der

Der hemmelig paa Ondt mod deres Mænd tør spinde/
Og/ skiøndt hand ey har skyld, dend ham dog eene bør.

No. 41. Forskiæl paa Falskhed og Ærlighed.
Over Fisken Polypus, som siges at ligne alt det, hand ligger ved.

Om Fisken Polypus Skribenterne har skrevet/
At hand kand ligne hver een Steen/ hand kommer til,
Og naar hand ved een Grund i Havet bort er drevet,
Hand fanges ikke læt, heldst naar hand ligger stil.
Een falsk Politicus og Hyckler ey forgiætter
At bruge denne Stiil til deres eget Gavn,
De efter hver Gemyt sig meget hyrtig rætter,
Udvortes Duer, og indvortes, som een Ravn.
Men kand du Duens Troe og Slangens Snildhed lære/
Som Christne er tilladt af Christi dyre Mund/
Til at forfremme Guds, din Næstes, egen Ære,
Det er et ypperligt og ræt lykſaligt Pund.

No. 42. Dend gyldne Frihed.
Over een Vagtel, som slipper af Buret.

Dend Vagtel, som blev fri, gesvindt fra Buret hastet,
At bruge Friheds Lov/ med Glæde bød Far vel,
Hun Kongens egen Sahl med Linde-green forkastet,
Fordi dend sad i Buur, og levet, som een Træl,
Ach! ædle Frihed, hvad er dog mod dig at skatte?
Dend Fugl bær Vidne, at slet intet kand bestaae,
Saa er det, synes mig, jo meget læt at fatte/
Hvorfore kloge Folk arbeyder dend at faae.

No. 43. Hyckelsk Graad.

Over nogle Bede-Koner.

Een Moder (som var Skik) lod leye Sørge-Koner,
Til at begræde dend sin Daatter / som var død;
Men Sønnen spurte, da de nyned Jammers Toner:
Hvad skader disse? Hvad? Hvad er dog deres Nød?
Tilkommer det os ey vor døde at begræde?
Ney / svarte hun, min Søn: J Dag de græde skal,
For reede Skillinger de flux maa Øyet væde,
Men vi skal hemmelig bejamre Dødens Val.
Dend hyckelsk Verden har sig mange Døttre kaaret,
Der for een slet Gevinst kand græde / naar de vil /
Men dend, der græder ey, er ofte haardest saaret,
J Eenrom græder, naar een hykler tier stil.
Thi denne græder kun / naar hand een Slægt begræder,
Hvor Arven ventes, for hand døde ikke før,
Med Næsen hyler hand paa Gader og i Stræder /
Men ingen Liget bær saa glad / som hand, af Dør.

No. 44. Forsigtighed.

Over Janus Bifrons.

Hvi har Forfædrene om Janus Bifrons digted?
At hand, som er kun een, et dobbelt Ansigt føer /
Er ikke dend Concept paa een forsigtig sigted?
Hvorledes hand i aldt tve-yned være bør.
Eenhver, som har Forstand, tar det til Eftertanke,
Erindrer sig dend Tiid / der løb unyttig bort /

At hand til sin Profit kand bedre Frugter sanke
Af dend, som forestaar; hvorfor? For dend er kort.

No. 45. Meere Klog end Sladdervurren.
Over Nat-Uglen.

Dend Lærde Athen holdt Nat-Uglen til insigne,
Hvorfor? fordi dend blandt de kloge Fugle er,
For Sladre-Kragen, som ey hende nær kand ligne:
Minerva kaaret dend, og i sit Vaaben bær.
Saa ere mange Ord ey rigtig Kiende-Mærke
Paa Viisdom/ (thi een Gaas sit kiæk kiæk stedse har.)
Saa lidt, som lang Rapiir er Tegn, at Folk er stærke,
En Sladre bliver dog med Krop og Skind een Nar.
At Klogskab tie skal, er langt i fra min Ville/
Dend Viise sine Ord, som Søm/ i Hiertet drev/
Men har du ey Forstand/ saa tie da heller stille,
Thi Eslet/ mens det taug/ som Løven, æret blev.

No. 46. Deyligheds Ubestandighed.
Over een Rose.

Blandt Blomstrene jeg troer, een Rose Priisen vinder,
For Lugt saavelsom Syn dend er jo til Behag,
Men denne vakre Urt saa hastelig forsvinder,
Saa falmer Deylighed, og varer kun een Dag.

No. 47. Skrøbelighed.
Over et Glas

Det skrøbelige Glas, oppustet af lidt Aske,
Kand brydes meget snart ved allermindste Bræk,

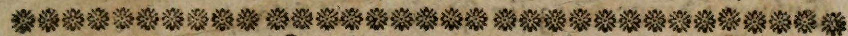
Saa

Saa kand vi Menniske, hvor høyt vi end vil braske,
Fordi vi ere Jord, ey taale mange Knæk.

No. 48. Haardt imod Haardt.
Om Ræven, der faldt paa Torne-Busken.

Deend lækre Mickel Ræv, som allevegne snager;
Faldt eengang i een hast af Due-slaget ned,
Hvorfore hand til Hielp om Torne-Busken tager,
Som greb om ham igien, hands Skind i stykker sleed.
Her blev vor Mickel vred, begyndte stærkt at larme/
Men Tornen gav en smiil: Ey Ræven saaret er,
Hvad nytter/ sagde dend, at du dig end vil harme,
Du veed jo, jeg târ fat om det/ mig kommer nær.
Saa er det ikke got dend Mand til Hielp at tage/
Der af Naturen op er til Malice vandt,
Men det er sandt/ een Skielm een anden tidt kand plage,
Thi ellers hand maaskee paa større Skalkhed spandt.

No. 49. Uforskammmet Scopticus.
Over een Spie-Flue.

Kast Øye paa een Ting, som alle Ting vil hade/
Een Flue, som af Spie sit rætte Navn har faat,
Der skammer sig ey ved dend beste Mad at skade,
Skiøndt paa dends heele Krop er ey een smule got.
Een rigtig Ære-Tyv, een alle Folks Bagtaler,
Een Skumler-læse kand i dend sit Skilderie/
Hand aldt det/ som hand soer, med sværte-Farve maler,
Og skeyer skammelig fra Kierlighedens Vey.
Hand tidt ey saae det Skrift/ hvis Authór hand dog laster/
Langt mindre har Forstand at skiønne ræt derom,

Dog

Dog før hand skumle vil, hand andet forkaster,
Der ey har Samling med een raisonable Dom.
Men daarlig Scopticus, gak hen, og giør det bedre/
Før du en Ting beleer, og viis saa derudi,
At mand for din Forstand dit Skrift og dig bør hædre/
Hvis ey? du er et Drog med ald din skumlerie.

No. 50. Een Moralist.
Over een Skipper.

Mand undrer meget paa, at een forfaren Skipper,
Der ofte Skibbrud leed, sig Søen vil betroe,
Dog see, hand meener jo, om hand beholden slipper,
At hand til sin Profit een Skilling giør til toe.
Men undrer meere paa/ hvor een Skribent vil skrive,
Og heldst een Moralist, der Skam til Takke faar,
Hand aldrig uden Had, Bagtalelse kand blive,
Og dog bestandig med sin Pen i Næven staar.
Enhver i denne Sag sin Paßion vil følge/
End ogsaa ofte dend, der burde være klog,
Men for hand smigre kand for sig/ og Lasten dølge,
Skribenten er et Drog, hands Skrift een lumpen Bog.
De kand ey finde Smag i det, hand haver skrevet,
Vel talt! Hand skriver dog saa længe, som hand kand/
Ovidius, skiøndt hand til Schythien var drevet,
Blev ved at skrive Vers, der jog ham af hands Land.

